

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag
Vår ref.: 21/16617-12
Saksbehandler: Ingebjørg Skrindo
Dato: 19.08.2021

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 484 B– varighet for gjennomgått covid-19 sykdom

OPPSUMMERING

- HelseDirektoratet og FHI vurderer at beskyttelse etter gjennomgått infeksjon med SARS-CoV-2 sannsynligvis er god i minst 12 måneder.
- HelseDirektoratet og FHI vurderer at et forlenget unntak fra karantene etter gjennomgått covid-19 sykdom hovedsakelig vil gjelde for barn og en liten gruppe uvaksinerte voksne.
- HelseDirektoratet opprettholder sin tidligere vurdering i oppdrag 494A om at EUs sertifikat ikke kan inneholde informasjon om gjennomgått covid-19-infeksjon utover 180 dager.
- HelseDirektoratet finner at det er mulig å utvide gyldigheten av den dataminimerte visningen av koronasertifikatet til innenlandsbruk fra seks til 12 mnd. etter gjennomgått covid-19 infeksjon, men den vil ikke kunne gi verifiserbar dokumentasjon for grensepassering.
- HelseDirektoratet vurderer en tredje kontrollside av det norske koronasertifikatet som nødvendig for å kunne fremvise verifiserbar dokumentasjon på immunitet seks til 12 måneder etter sykdom ved grensepassering, men vil ikke anbefale å utvikle en slik løsning.
- HelseDirektoratet vurderer at det ikke er mulig å bruke koronasertifikat til å verifisere dokumentasjon på gjennomgått covid-19 sykdom fra Danmark eller andre land utover seks måneder.
- HelseDirektoratet anser det ikke som uforholdsmessig ikke å forlenge unntaket fra innreisekarantene til seks mnd. etter gjennomgått covid-19 infeksjon.
- HelseDirektoratet har utarbeidet forslag til forskriftendringer for endret varighet av *smittekarantene* i tråd med tidligere forslag om å forlenge unntaket fra smittekarantenen (oppdrag 484A).

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglig underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI) og i dialog med FHI og koronasertifikatgruppen. Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Ingebjørg Skrindo

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Ingebjørg Skrindo

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 484 B – varighet for gjennomgått covid-19 sykdom

Oppsummering

- HelseDirektoratet og FHI vurderer at beskyttelse etter gjennomgått infeksjon med SARS-CoV-2 sannsynligvis er god i minst 12 måneder.
- HelseDirektoratet og FHI vurderer at et forlenget unntak fra karantene etter gjennomgått covid-19 sykdom hovedsakelig vil gjelde for barn og en liten gruppe uvaksinerte voksne.
- HelseDirektoratet opprettholder sin tidligere vurdering i oppdrag 494A om at EUs sertifikat ikke kan inneholde informasjon om gjennomgått covid-19-infeksjon utover 180 dager.
- HelseDirektoratet finner at det er mulig å utvide gyldigheten av den dataminimerte visningen av koronasertifikatet til innenlandsbruk fra seks til 12 mnd. etter gjennomgått covid-19 infeksjon, men den vil ikke kunne gi verifiserbar dokumentasjon for grensepassering.
- HelseDirektoratet vurderer en tredje kontrollside av det norske koronasertifikatet som nødvendig for å kunne fremvise verifiserbar dokumentasjon på immunitet seks til 12 måneder etter sykdom ved grensepassering, men vil ikke anbefale å utvikle en slik løsning.
- HelseDirektoratet vurderer at det ikke er mulig å bruke koronasertifikat til å verifisere dokumentasjon på gjennomgått covid-19 sykdom fra Danmark eller andre land utover seks måneder.
- HelseDirektoratet anser det ikke som uforholdsmessig ikke å forlenge unntaket fra innreisekarantene til seks mnd. etter gjennomgått covid-19 infeksjon.
- HelseDirektoratet har utarbeidet forslag til forskriftendringer for endret varighet av *smittekarantene* i tråd med tidligere forslag om å forlenge unntaket fra smittekarantenen (oppdrag 484A).

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglig underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI) og i dialog med FHI og koronasertifikatgruppen. Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag 484 B - tilleggsoppdrag om varighet av beskyttelse etter gjennomgått covid-19-sykdom

Helse- og omsorgsdepartementet viser til svar på oppdrag 484 A datert 13. juli 2021 og oppfølgingsmøte med etatene den 4. august 2021.

I svar på oppdrag 484 A vurderer HelseDirektoratet og FHI at beskyttelse etter gjennomgått infeksjon med SARS-CoV-2 sannsynligvis er god i minst 12 måneder. Etatene anbefaler på bakgrunn av dette å endre varigheten på unntak fra smittekarantene etter gjennomgått covid-19-infeksjon fra 6 til 12 måneder, og at det samme bør gjelde for varigheten av gyldig koronasertifikat for innenlands bruk. Etatene anbefaler imidlertid ikke å endre varigheten på unntak fra innreisekarantene på samme måte.

Per 5. august 2021 har 84,9 % av den voksne befolkningen fått minst én vaksinedose, og HOD legger derfor til grunn at et eventuelt unntak fra karantene basert på utvidet varighet av beskyttelse etter infeksjon i hovedsak vil gjelde barn og unge under 18 år. Vi viser også til at det nylig er vedtatt at barn og unge under 18 år fra 16. august vil bli unntatt smittekarantene, med mindre de bor sammen med eller er tilsvarende nærkontakt til en smittet.

I lys av dette er det behov for en oppdatert helhetsvurdering av varigheten for gjennomgått covid-19-sykdom, og vi ber om at Helsedirektoratet, i samarbeid med FHI:

- 1. Gir en beskrivelse av gruppen et slikt utvidet unntak vil gjelde, herunder blant annet størrelsen på gruppen og hvilke(n) aldersgruppe(r) det vil dreie seg om.*
- 2. Vurderer forholdsmessigheten av å ikke endre varigheten på unntak fra innreisekarantene til 12 måneder etter gjennomgått covid-19-infeksjon for personer som kan dokumentere dette med dokumentasjon fra norsk helse- og omsorgstjeneste/norsk koronasertifikat.*

Videre viser vi til at varigheten av beskyttelse etter infeksjon vurderes noe ulikt i Europa. For eksempel betrakter Danmark personer som immune i 12 måneder etter fullvaksinering eller gjennomgått sykdom. HOD legger opp til at et eventuelt unntak fra innreisekarantene inntil 12 måneder etter gjennomgått infeksjon også skal gjelde for personer fra land som vurderer varigheten av beskyttelse lenger enn 6 måneder. Vi ber derfor også om at Helsedirektoratet, i samarbeid med FHI, redegjør for:

- 3. Mulighet for verifisering av sertifikat/bevis på gjennomgått infeksjon med SARS-CoV-2 for personer fra Danmark eller andre land som vurderer varigheten av beskyttelse etter infeksjon som lengre enn 6 måneder.*

Ut ifra svaret på oppdrag 484A forstår vi det slik at utlendinger med EUs koronasertifikat ikke vil kunne dokumentere gjennomgått covid-19-sykdom for mer enn 6 måneder siden. Vi legger til grunn at EUs koronasertifikat ikke viser dato for positiv test på SARS-CoV-2 etter at gyldigheten av sertifikatet er utgått (etter seks måneder). Dersom dette ikke stemmer ber vi om en klargjøring. Vi ber derfor om at Helsedirektoratet, i samarbeid med Folkehelseinstituttet, redegjør for:

- 4. Mulighet for utvidet visning i det norske koronasertifikatet for å dokumentere gjennomgått sykdom for mer enn 6 måneder siden, og tidsestimat på når løsning kan operasjonaliseres.*

Vi ber om utkast til forskriftsendringer, herunder nødvendige endringer i covid-19-forskriften § 3 om definisjoner.

Frist for oppdraget settes til torsdag 19. august 2021 kl. 12.

Kontaktperson for oppdraget er Nina Ramnefjell, tlf.: 22 24 85 89 (nira@hod.dep.no)

Bakgrunn

Gjennomgått infeksjon med SARS-CoV-2 gir i dag fritak fra smittekarantene og innreisekarantene i seks måneder etter avisolering. I oppdrag 484 gjorde FHI rede for kjent kunnskap om immunresponsen etter gjennomgått infeksjon, og konkluderte med at beskyttelse etter gjennomgått infeksjon med SARS-CoV-2 sannsynligvis er god i minst 12 måneder. I oppdrag 493 anbefalte likevel Helsedirektoratet og FHI at man ikke gjorde forskriftsendringer fordi EU regelverket bruker 180 dager (seks mnd.) som maksimal varighet etter infeksjon i sitt koronasertifikat. I oppdrag 484A anbefalte Helsedirektoratet og FHI etter en ny helhetsvurdering å endre varigheten på unntak fra smittekarantene etter gjennomgått covid-19 infeksjon fra seks til 12 måneder, men anbefalte ikke å endre varigheten på unntak fra innreisekarantene på grunn av den klare regelen om gyldighet i 180 dager som EU-forordningen oppstiller. Det er så langt ikke gjort forskriftsendringer.

HOD har nå bedt om en ny, oppdatert helhetsvurdering av varigheten av beskyttelse etter gjennomgått covid-19 sykdom, se oppdragsteksten.

Det norske koronasertifikatet

Det norske koronasertifikatet har to kontrollsider, en side for innenlandsbruk og en side for grensekontroll som er identisk med EU sitt koronasertifikat.

Kontrollsidene for innenlandsbruk viser enten grønn eller rød farge. Grønn farge betyr at innehaveren har fått minst en vaksinedose, har gjennomgått covid-19 infeksjon eller har testet negativt i løpet av de siste 24 timene. Denne

visningen skiller ikke mellom de forskjellige grunnlagene til at sertifikatet er grønt. Sertifikatet kan brukes innenlands ved arrangementer osv. som krever gyldig koronasertifikat.

Grensekontrollvisningen av det norske koronasertifikatet er en del av EUs løsning for koronasertifikat, EU DCC. Denne visningen oppgir informasjon om vaksinasjonsstatus, gjennomgått covid-19 i løpet av siste seks mnd. og negativ koronatest tatt i løpet av de siste syv døgn. Sertifikatet brukes hovedsakelig ved grensepassering, men kan også brukes ved innenlandsarrangementer som krever gyldig koronasertifikat. Tilsvarende vil utlendinger i Norge som har behov for å kunne dokumentere at de har gyldig koronasertifikat for arrangementer eller liknende, bruke EU-visningen i sitt koronasertifikat.

I korrespondanse med HOD forut for endelig besvarelse refererer HOD til "utvidet visning" av koronasertifikatet ved grensepassering. "EU-sertifikatet", EU DCC, er en videreutvikling av visningen som tidligere ble kalt "utvidet visning" og som ble brukt før EU DCC ble tatt i bruk. "Utvidet visning" referer til en løsning som ikke lenger er tilgjengelig eller i bruk, og som ikke vil gi større nytte enn dagens EU DCC.

Andre relevante oppdrag

Oppdrag 484 Vurdere varighet av beskyttelse etter gjennomgått covid-19 infeksjon

Oppdrag 493 Varighet for gjennomgått covid-19 sykdom

Oppdrag 484 A Vurdere varighet av beskyttelse etter gjennomgått covid-19 infeksjon

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Oppsummering:

- *FHI har tidligere vurdert at beskyttelsen etter gjennomgått infeksjon sannsynligvis vil være god i minst 12 måneder. Gjennomgang av det faglige grunnlaget er beskrevet i detalj i oppdrag 484.*
- *FHI at det faglig er grunn til å utvide immunitet etter gjennomgått sykdom til 12 måneder, og at man i denne perioden er unntatt fra all type av karantene. Men det kan være andre hensyn enn de rent smittevern-faglige som gjør at man vil skille på smitte-og innreisekarantene.*
- *Endring av varighet av beskyttelse etter gjennomgått infeksjon i forskrift vil sannsynligvis være viktigst for personer som ikke kan, eller ikke vil få, tilbud om vaksine, som barn og unge.*

FHI sitt underlag er vedlagt i sin helhet.

Helsedirektoratets vurdering

Varighet av immunitet etter gjennomgått covid-19 infeksjon

Helsedirektoratet viser til FHI sine faglige vurderinger av varighet av beskyttelse etter gjennomgått SARS-CoV-2 infeksjon. Både i sitt underlag til oppdrag 484, i sitt underlag til oppdrag 484A og i underlaget til dette oppdraget (vedlagt) vurderer FHI at immuniteten etter gjennomgått sykdom sannsynligvis vil være god i minst 12 måneder. Helsedirektoratet støtter FHI i denne vurderingen. Samtidig er både Helsedirektoratet og FHI tydelige på at det er viktig at de som har gjennomgått covid-19 infeksjon vaksinerer seg slik at de oppnår status som fullvaksinert.

Når det gjelder andre lands vurdering av varighet av immunitet etter gjennomgått sykdom, vises til oppdrag 484 og 484A.

Konklusjon:

- Helsedirektoratet og FHI vurderer at beskyttelse etter gjennomgått infeksjon med SARS-CoV-2 sannsynligvis er god i minst 12 måneder.

Punkt 1. Beskrivelse av gruppen et utvidet unntak for karantene etter gjennomgått covid-19 infeksjon vil gjelde for, herunder blant annet størrelsen på gruppen og hvilke(n) aldersgruppe(r) det vil dreie seg om.

Covid-19- forskriftens § 4 setter krav ved smitte-eksponering (smittekarantene) og innreise (innreisekarantene). Unntak fra smittekarantene krever dokumentasjon fra norsk helse- og omsorgstjeneste, mens unntak fra innreisekarantene krever dokumentasjon som kan verifiseres ved grenseovergang, i praksis EU sitt koronasertifikat eller tilsvarende.

Et utvidet unntak fra karanteneplikten fra seks til 12 måneder etter gjennomgått covid-19 sykdom, vil ha betydning for de som ikke er vaksinert, men som har gjennomgått covid-19 infeksjon for mer enn seks måneder siden. I følge FHIs dagsrapport 10.08.2021 er nå ca. 85% av befolkningen over 18 år vaksinert med minst en dose, og ca. 45% av disse er fullvaksinert. Vi forventer at alle over 18 år som vil og kan vaksineres, vil være fullvaksinert innen utgangen av september.

Under er oversikt fra FHI over antall personer som har gjennomgått infeksjon og deres vaksinasjonsstatus:

Okt 2020 - Juli 2021 (10 måneder)

	<18		18+		Totalt	
	N	%	N	%	N	%
Uvaksinert	25806	95 %	35689	38 %	61495	51 %
Vaksinert før eller på prøvedato	49	0 %	6155	7 %	6204	5 %
Vaksinert etter prøvedato	1219	5 %	52076	55 %	53295	44 %
Totalt	27074	100 %	93920	100 %	120994	100 %

Feb - Juli 2021 (6 måneder)

	<18		18+		Totalt	
	N	%	N	%	N	%
Uvaksinert	18048	97 %	26532	48 %	44580	61 %
Vaksinert før eller på prøvedato	49	0 %	6003	11 %	6052	8 %
Vaksinert etter prøvedato	552	3 %	22479	41 %	23031	31 %
Totalt	18649	100 %	55014	100 %	73663	100 %

For personer over 18 år som har gjennomgått covid-19 infeksjon de siste 10 månedene, har 62% fått vaksine og betraktes derfor som fullvaksinert. Av de som ikke har fått vaksine, har ca. 9000 personer gjennomgått covid-19 infeksjon for mer enn seks måneder siden. Oversikten viser ikke tidspunktet for når personene i den nederste tabellen gjennomgikk covid-19 infeksjon, men det er sannsynlig at mange av disse gjennomgikk infeksjonen i mars/april når smittetallene i landet var høye. Antallet personer over 18 år som er uvaksinert og har gjennomgått covid-19 for mer enn seks måneder siden, må derfor forventes å stige noe i de kommende ukene. Samtidig forventer

vi at andelen som tilbys og tar imot vaksine også stiger, slik at det nøyaktige tallet på personer over 18 år som vil kunne ha nytte av at unntaket fra karantene forlenges fra seks til 12 måneder etter gjennomgått infeksjon, er noe usikkert.

For personer under 18 år som har gjennomgått covid-19 infeksjon de siste 10 månedene, har svært få fått vaksine. Ifølge oversikten over har ca. 8000 personer under 18 år gjennomgått covid-19 infeksjon for mer enn seks måneder siden. Tilsvarende som for voksne, forventer vi at dette tallet vil stige i tiden fremover. Samtidig er eventuell vaksinerings av barn og unge under 18 år fortsatt ikke helt avklart, slik at vi heller ikke har nøyaktige tall på hvor mange som vil ha nytte av en forlengelse av unntaket fra karantene etter gjennomgått covid-19 infeksjon.

Når det gjelder smittekarantene for barn og unge under 18 år og voksne i opplæringsituasjon, endres denne fra 16. august til å kunne erstattes med et test-regime dersom den smittede ikke er familiemedlem eller tilsvarende nær. Dette gjør at byrden ved smittekarantene reduseres for alle barn og unge under 18 år, uavhengig av om de har gjennomgått covid-19 infeksjon eller ikke. Reglene for innreisekarantene vurderes også fortløpende. I øyeblikket kan innreisekarantene for barn under 18 år forkortes ved negativ test dag 3 (§ 4c tredje ledd bokstav b i covid-19 forskriften).

Konklusjon:

- Helsemyndighetene og FHI vurderer at et forlenget unntak fra karantene etter gjennomgått covid-19 sykdom hovedsakelig vil gjelde for barn og en liten gruppe uvaksinerte voksne.

Punkt 2: Vurdering av forholdsmessigheten av å ikke endre varigheten på unntak fra innreisekarantene til 12 måneder etter gjennomgått covid-19-infeksjon for personer som kan dokumentere dette med dokumentasjon fra norsk helse- og omsorgstjeneste/norsk koronasertifikat.

Det følger av smittevernloven § 1-5 at smitteverntiltak må være forholdsmessige, jf bestemmelsens første setning om at "smitteverntiltak etter loven skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering". Smitteverntiltak skal derfor ikke ilegge personer som ikke er smittefarlige unødvendige restriksjoner. Det må likevel tas høyde for at smitteverntiltak i hovedsak er generelle og at muligheten for skjønnsutøvelse i form av unntak er begrenset. Dette kan medføre at smitteverntiltak vil kunne være forholdsmessig selv om den pålegger plikter for personer som selv representerer liten smitterisiko. Vurderingen av hva som er forholdsmessig må balanseres ut fra en avveining av nødvendigheten av å verne befolkningen mot innreisesmitte, og graden av restriksjoner som reisende ilegges, herunder muligheten for å kunne gi grupper unntak.

Helsemyndighetene anser det fortsatt som nødvendig med smitteverntiltak i form av innreisekarantene for reisende fra land som har et høyt smittenivå. Personer som har gjennomgått covid-19-infeksjon er bare en av flere grupper som gis fritak, og unntaket er både tidsbegrenset og gitt under forutsetning av at det fremvises dokumentasjon. Immunitet etter gjennomgått covid-19-infeksjon er i seg selv ikke tilstrekkelig for å få unntak fra innreisekarantene i den gitte perioden, dokumentasjonen må være verifiserbar for å få fritak. Dette innebærer at både de som mangler dokumentasjon på positiv test i MSIS-registeret, eller som har utenlandsk dokumentasjon som ikke kan registreres i et EU-sertifikat eller tilsvarende, ikke kan få fritak selv om de har immunitet mot covid-19.

Falsk dokumentasjon på positiv test har tidligere vært vurdert som for lett å fremskaffe, slik at kun direkte visning av helseopplysninger på Helsenorge.no har vært akseptert som unntak for innreisekarantenen i påvente av løsningen med koronasertifikat. En slik fremvisning av helseopplysninger er imidlertid ikke ønskelig av hensyn til brukerens

personvern. Helsenorge.no er ikke tilrettelagt for en slik bruk, og det kan være vanskelig for brukere å holde andre helseopplysninger tilbake fra innsyn. Koronasertifikatet verner brukeren fra risiko for brudd på personvernet.

Helsedirektoratet er åpen for at fritaket for innreisekarantene på grunnlag av immunitet etter gjennomgått covid-19-infeksjon som har registreringer i fra norsk helse- og omsorgsregister (MSIS-registeret) kan forlenges til det dobbelte, men dette er under forutsetning av at opplysningene må være verifiserbare ved grensepassering. Således er det ikke motforestillinger mot å forlenge unntakets varighet for personer med immunitet som vurderes problematisk, men at dette vil være ressurskrevende å få til samtidig med at det vil være til nytte for få personer, se punkt 1.

Etter covid-19 forskriften gis personer unntak fra innreisekarantene dersom de kan dokumentere immunitet ved fremvisning av verifiserbart koronasertifikat. Som beskrevet tidligere er det ikke mulig å forlenge visningen av immunitet etter gjennomgått covid-19-infeksjon i EU-sertifikatet utover 180 dager (seks måneder). Dersom man skal forlenge unntaksperioden fra innreisekarantene, må dokumentasjonen skje uten bruk av EUs koronasertifikat.

Innenlandsvisningen av det norske koronasertifikatet kan heller ikke benyttes ved grensepassering da visningsalternativet ikke skiller mellom grunnlagene for det gyldige (grønne) koronasertifikatet. Negativ test, vaksine eller gjennomgått covid-19-infeksjon kvalifiserer alle til gyldig sertifikat, og det er derfor ikke egnet til bruk for innreise hvor vaksinasjon og immunitet kan kvalifisere for unntak fra innreisekarantene, mens negativ test ikke gir unntak. Det må utvikles et nytt koronasertifikat for å kunne fremvise verifisert dokumentasjon på gjennomgått covid-19-infeksjon for mer enn 180 dager tilbake i tid.

I oppdragsbesvarelse 484 A diskuteres muligheten for å lage en ny og tredje visning av koronasertifikatet til bruk for grensepassering for å kunne verifisere tidspunkt for gjennomgått covid-19 for mer enn 180 dager siden. FHI og Helsedirektoratet anbefalte ikke en slik løsning da det allerede er komplisert for brukerne å forholde seg til to ulike koronasertifikatvisninger. Kommunikasjonsutfordringer kan gjøre seg gjeldende ved et slikt sertifikat som trolig ikke kan brukes for eventuelle lettelse i innreisekarantene i andre land, kun ved innreise i Norge hvor EU-sertifikatet ikke lenger vil være gyldig. Dette er informasjon det kan være vanskelig å nå frem med siden det dreier seg om en liten brukergruppe og den består i stor utstrekning av barn.

En tredje sertifikatløsning vil innebære et økt trykk på grensekontrollen, hvor det er viktig å hindre kødannelse, og sørge for at kontrollen av den enkelte tar minst mulig tid. Dersom grensepasseringen kompliseres med visninger av flere ulike typer koronasertifikater, vurdering av forskjellig type dokumentasjon osv., vil konsekvensen kunne bli forlengede køer ved grensepassering og evt. økt bruk av "risikobasert grensekontroll". Helsedirektoratet anbefaler ikke å innføre systemer som kan komplisere grensepasseringen på nåværende tidspunkt.

Helsedirektoratet mener det bør kunne vurderes andre alternativer for å redusere innreisekarantene som tiltak overfor denne gruppen som har immunitet etter gjennomgått infeksjon. Som beskrevet i punkt 1, er det i hovedsak barn under 18 år som ikke er tilbudt vaksine som vil kunne ha nytte av at unntaket fra karanteneplikten etter gjennomgått covid-19 utvides fra seks til 12 måneder. Voksne vil i hovedsak ha et handlingsalternativ ved å la seg vaksinere, og derav ikke ilegges karantene ved innreise.

For barn og unge under 18 år er innreisekarantenen allerede forkortet, ved at det er mulig å teste seg ut av karantene etter tre døgn. Ytterligere forkortning av innreisekarantene for barn og unge under 18 år vil sannsynligvis bli vurdert i oppdrag som omhandler videre gjenåpning av samfunnet.

Forholdsmessighetsvurderingen oppsummert

God kontroll av importsmitte er svært viktig for å kunne gjennomføre lettelse i smittevernstiltak innenlands. Kravet om verifiserbar dokumentasjon som forutsetning for å få fritak fra innreisekarantene bør opprettholdes, siden det er lett å forfalske dokumentasjon på positiv test og derav omgå karantenerегelen uten et slikt krav. Smitteverniltaket vil ikke oppnå formålet med å verne befolkningen mot økt smitte dersom det lett kan omgås.

Uten tidsforlengelse av karanteneunntaket for personer med immunitet, vil innreisekarantene illegges en relativt liten gruppe personer som medisinskfaglig sett kan fritas fra tiltaket. Gruppen kan imidlertid også minske. Voksne personer i gruppen kan ta vaksine og få varig unntak fra innreisekarantene, mens barn i dag kan forkorte karantene ned til tre dager. Det kan også vurderes å gi unntak fra innreisekarantene på et annet grunnlag, f.eks. å fritta barn fra plikten. Slike løsninger vil også omfatte alle som er immune, ikke bare de som gitt en tidsforlengelse kan fremvise verifiserbar dokumentasjon på gjennomgått infeksjon.

Innreisekarantene for personer med ikke-verifiserbar dokumentasjon har ikke vært vurdert uforholdsmessig etter smittevernloven § 1-5 tidligere under pandemien, og Helsedirektoratet mener dette er korrekt også etter dagens situasjon. En tidsforlengelse vil ikke gi unntak for immune som ikke har verifiserbar dokumentasjon, og gruppen som ellers vil dra fordel av en tidsforlengelse vil kunne fritas fra innreisekarantene ved å la seg vaksinere eller at det gis andre lettelser i forbindelse med karantenekrav. Også løsningens krav til ressurser for utvikling og bruk må vektlegges, tatt i betraktning den forventede nytten for gruppen det gjelder. Både EUs sertifikatløsning og andre land har tidsbegrensninger for karanteneunntak knyttet til immunitet etter gjennomgått covid-19-infeksjon tilsvarende dagens regler, noe som også støtter at innreisekarantene ikke er et uforholdsmessig inngrep selv om tidsbegrensningen for den aktuelle gruppens unntak, ved å bruke relativt store ressurser, kan dobles fra seks måneder til 12 måneder.

Konklusjon:

- Helsedirektoratet anser det ikke som uforholdsmessig ikke å forlenge unntaket fra innreisekarantene til seks mnd. etter gjennomgått covid-19 infeksjon.

Punkt 3. Utredning av muligheten for verifisering av sertifikat/bevis på gjennomgått infeksjon med SARS-CoV-2 for personer fra Danmark eller andre land som vurderer varigheten av beskyttelse etter infeksjon som lengre enn 6 måneder.

Noen land har allerede innført unntak fra innreisekarantene for personer som har gjennomgått covid-19-infeksjon med en varighet lengre enn seks måneder. Et eksempel er Danmark. I Danmark har de løst dette ved at det nasjonale danske koronasertifikatet for innenlandsbruk er gyldig i 12 måneder etter gjennomgått covid-19-infeksjon (med gyldighet fra 14 dager etter positiv PCR-test). Dette koronasertifikatet som er til bruk innenlands i Danmark inneholder av personvern hensyn mindre informasjon enn EU DCC. Vi har gjort de samme vurderingene i Norge og utgir også et sertifikat med dataminimert informasjon for bruk innenlands. Det antas at danske myndigheter har gjort de samme vurderingen som oss, at det er tilstrekkelig å vise om koronasertifikatet er gyldig ved arrangementer osv. uten å skille mellom grunnlagene til at sertifikatet er gyldig. Det nasjonale danske koronasertifikatet inneholder ikke nok informasjon til at man ved innreise til Norge kan vurdere om betingelsene for å slippe innreisekarantene er til stede. Det kan derfor ikke brukes ved grensekontroll i Norge.

Det er teknisk mulig å etablere løsninger for å validere danske koronasertifikat utstedt til de enhver tid gjeldende danske reglene, men det vil ikke være mulig å verifisere om disse koronasertifikatene tilfredsstillende til enhver tid gjeldende norske innreisereglene. Slik informasjon finnes ikke i de danske koronasertifikatene beregnet på innenlands bruk.

Når det gjelder EU-sertifikatene som utstedes i Danmark, viser de som regelverket sier, kun positiv test de siste 180 dagene.

Konklusjon:

- Helsedirektoratet vurderer at det ikke er mulig å bruke koronasertifikat til å verifisere dokumentasjon på gjennomgått covid-19 sykdom fra Danmark eller andre land utover seks måneder.

Punkt 4. Redegjørelse av muligheten for utvidet visning i det norske koronasertifikatet for å dokumentere gjennomgått sykdom for mer enn 6 måneder siden, og tidsestimat på når løsning kan operasjonaliseres.

I oppdrag 484 A ble tekniske muligheter for å endre det norske koronasertifikatet drøftet. Konklusjonen er at det er mulig å endre den dataminimerte visningen til innenlandsbruk slik at den viser gyldig koronasertifikat i 12 mnd. etter gjennomgått covid-19 sykdom. Det er derimot ikke mulig å endre "grensepasseringsvisningen" på grunn av EU forordningens maksimalgrense på 180 dager for dette visningsalternativet.

Å forlenge gyldigheten for immunitet i den dataminimerte visningen til innenlandsbruk vil kunne være på plass i løpet av 1-2 uker dersom den ønskes iverksatt. Helsedirektoratet anbefalte en slik utvidelse av innenlandsvisningen i besvarelsen på oppdrag 484 A. Det er imidlertid viktig å merke seg at endringen kun vil medføre "grønn visning" for bruk av koronasertifikatet innenlands. Det kan ikke brukes ved grensepassering idet det *ikke* vil fremgå av sertifikatet at brukeren har immunitet etter gjennomgått covid-19-infeksjon og dato for positiv test. Sertifikatet vil da ikke fremvise tilstrekkelig dokumentasjon for å få unntak fra innreisekarantene.

Dersom det er ønskelig å utvide den dataminimerte visningen til innenlandsbruk, bør det samtidig gjøres en vurdering opp mot sannsynlig varighet av tiltaket og fare for å komplisere bruken av koronasertifikatet. I dag kan brukeren selv velge om innenlandsvisningen eller grensepasseringsvisningen skal brukes ved innenlandsarrangementer. Når kun innenlandsvisningen får forlenget gyldighet for den angitte gruppen, vil koronapasset ha forskjellig gyldighet avhengig av hvilken visning som brukes. En slik forskjell vil kunne være krevende å kommunisere ut til brukeren. Dersom man tenker å anbefale å avvike innenlandsvisningen av koronasertifikatet innen kort tid, bør det være mindre aktuelt å utvide denne visningen nå.

Det er teknisk mulig å **programmere** en tredje kontrollside for koronasertifikat, noe a la "*Gjennomgått sykdom siste 12 måneder*", som henter opp noe informasjon om gjennomgått sykdom siste 12 måneder med en QR kode for dette som kan valideres i Norge.

Helsedirektoratet vil fraråde en slik løsning ut fra følgende argumenter:

- Bruken/gevinsten vil være svært begrenset utover det man får gjennom utvidelse av nasjonal kontrollside.
- Den vil kun være aktuell for en stadig mer begrenset gruppe, det vil si de som bare har gjennomgått covid-19-sykdom og som ikke er vaksinert.
- Det er vanskelig å se for seg at denne skal kunne brukes til grensepassering.
- Det vil bli enda mer krevende for brukerne å vite hvilken kontrollside man skal bruke i hvert enkelt tilfelle noe som vil forsinke alle verifikasjonsprosesser.
- Koronatelefonen og andre manuelle veiledningstjenester vil bli ytterligere belastet for avklaringer om bruksområder.
- Det vil binde opp utviklingsressurser som kan brukes til oppgaver av større verdi for brukerne og helsetjenesten.

Konklusjon:

- Helsedirektoratet finner at det er mulig å utvide gyldigheten av den dataminimerte visningen av koronasertifikatet til innenlandsbruk fra seks til 12 mnd. etter gjennomgått covid-19 infeksjon, men den vil ikke kunne gi verifiserbar dokumentasjon for grensepassering.
- Helsedirektoratet vil fraråde å utvikle en tredje kontrollside.

Utkast til forskriftsendringer

Basert på denne og tidligere besvarelser, anbefaler Helsedirektoratet å forlenge unntaket fra *smittekarantene* etter gjennomgått covid-19 infeksjon fra seks til 12 måneder, forutsatt at det finnes verifiserbar dokumentasjon.

Helsedirektoratet anbefaler ikke å forlenge unntaket fra *innreisekarantene* etter gjennomgått covid-19 infeksjon.

Denne vurderingen er i tråd med oppdragsbesvarelse 484 A.

- § 3 femte ledd nr. 3

"ved godkjent laboratoriemetode har testet positivt for SARS-CoV-2, med varighet fra avisolering til 6 måneder etter prøvedato" endres til " ved godkjent laboratoriemetode har testet positivt for SARS-CoV-2, med varighet fra avisolering til 12 måneder etter prøvedato", og

- § 4 annet ledd bokstav b

"hadde gjennomgått covid-19 siste 6 måneder med varighet fra avisolering til 6 måneder etter prøvedato" endres til "hadde gjennomgått covid-19 siste 12 måneder med varighet fra avisolering til 12 måneder etter prøvedato"

Vedlegg

FHI sitt underlag

COVID-19
Oppdrag fra HOD nr. 484 B

19 August 2021

Oppdrag 484 B - tilleggsoppdrag om varighet av beskyttelse etter gjennomgått covid-19-sykdom

Helse- og omsorgsdepartementet viser til svar på oppdrag 484 A datert 13. juli 2021 og oppfølgingsmøte med etatene den 4. august 2021.

I svar på oppdrag 484 A vurderer Helsedirektoratet og FHI at beskyttelse etter gjennomgått infeksjon med SARS-CoV-2 sannsynligvis er god i minst 12 måneder. Etatene anbefaler på bakgrunn av dette å endre varigheten på unntak fra smittekarantene etter gjennomgått covid-19-infeksjon fra 6 til 12 måneder, og at det samme bør gjelde for varigheten av gyldig koronasertifikat for innenlands bruk. Etatene anbefaler imidlertid ikke å endre varigheten på unntak fra innreisekarantene på samme måte.

Per 5. august 2021 har 84,9 % av den voksne befolkningen fått minst én vaksinedose, og HOD legger derfor til grunn at et eventuelt unntak fra karantene basert på utvidet varighet av beskyttelse etter infeksjon i hovedsak vil gjelde barn og unge under 18 år. Vi viser også til at det nylig er vedtatt at barn og unge under 18 år fra 16. august vil bli unntatt smittekarantene, med mindre de bor sammen med eller er tilsvarende nærkontakt til en smittet.

I lys av dette er det behov for en oppdatert helhetsvurdering av varigheten for gjennomgått covid-19-sykdom, og vi ber om at Helsedirektoratet, i samarbeid med FHI:

1. Gir en beskrivelse av gruppen et slikt utvidet unntak vil gjelde, herunder blant annet størrelsen på gruppen og hvilke(n) aldersgruppe(r) det vil dreie seg om.
2. Vurderer forholdsmessigheten av å ikke endre varigheten på unntak fra innreisekarantene til 12 måneder etter gjennomgått covid-19-infeksjon for personer som kan dokumentere dette med dokumentasjon fra norsk helse- og omsorgstjeneste/norsk koronasertifikat.

Videre viser vi til at varigheten av beskyttelse etter infeksjon vurderes noe ulikt i Europa. For eksempel betrakter Danmark personer som immune i 12 måneder etter fullvaksinering eller gjennomgått sykdom. HOD legger opp til at et eventuelt unntak fra innreisekarantene inntil 12 måneder etter gjennomgått infeksjon også skal gjelde for personer fra land som vurderer varigheten av beskyttelse lenger enn 6 måneder. Vi ber derfor også om at Helsedirektoratet, i samarbeid med FHI, redegjør for:

3. Mulighet for verifisering av sertifikat/bevis på gjennomgått infeksjon med SARS-CoV-2 for personer fra Danmark eller andre land som vurderer varigheten av beskyttelse etter infeksjon som lengre enn 6 måneder.

Ut ifra svaret på oppdrag 484A forstår vi det slik at utlendinger med EUs koronasertifikat ikke vil kunne dokumentere gjennomgått covid-19-sykdom for mer enn 6 måneder siden. Vi legger til grunn at EUs koronasertifikat ikke viser dato for positiv test på SARS-CoV-2 etter at gyldigheten av sertifikatet er utgått (etter seks måneder). Dersom dette ikke stemmer ber vi om en klargjøring. Vi ber derfor om at Helsedirektoratet, i samarbeid med Folkehelseinstituttet, redegjør for:

4. Mulighet for utvidet visning i det norske koronasertifikatet for å dokumentere gjennomgått sykdom for mer enn 6 måneder siden, og tidsestimater på når informasjon kan operasjonaliseres.

Vi ber om utkast til forskriftsendringer, herunder nødvendige endringer i covid-19-forskriften § 3 om definisjoner.

Frist for oppdraget settes til torsdag 19. august 2021 kl. 12.

Kontaktperson for oppdraget er Nina Ramnefjell, tlf.: 22 24 85 89 (nira@hod.dep.no)

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering:

- FHI har tidligere vurdert at beskyttelsen etter gjennomgått infeksjon sannsynligvis vil være god i minst 12 måneder. Gjennomgang av det faglige grunnlaget er beskrevet i detalj i oppdrag 484.
- FHI at det faglig er grunn til å utvide immunitet etter gjennomgått sykdom til 12 måneder, og at man i denne perioden er unntatt fra all type av karantene. Men det kan være andre hensyn enn de rent smittevern-faglige som gjør at man vil skille på smitte- og innreisekarantene.
- Endring av varighet av beskyttelse etter gjennomgått infeksjon i forskrift vil sannsynligvis være viktigst for personer som ikke kan, eller ikke vil få, tilbud om vaksine, som barn og unge.

FHI har i tidligere deler av oppdrag 484, besvart at beskyttelsen etter gjennomgått infeksjon vurderes å sannsynligvis være god i minst 12 måneder. Gjennomgang av det faglige grunnlaget er beskrevet i detalj i oppdrag 484 og 484A.

FHI vurder fortsatt at det samlet sett er faglig grunn til å utvide immunitet etter gjennomgått sykdom til 12 måneder, og at man i denne perioden er unntatt fra all karantene. Smittevern faglig finner FHI ikke grunn å skille på smitte og innreisekarantene, men det kan være andre hensyn enn de rent smittevernfaglige som gjør at man vil skille på type av karantene.

I tabell 1, presenteres antallet med gjennomgått infeksjon seneste 10 respektive 6 månedene, fordelt på de >18 år og de <18 år. Det er også tatt med i tabellen, hvor stor andel og antall i hver aldersgruppe som har fått vaksine (enten før eller etter infeksjonen), da disse vil i koronasertifikat oppnå status som "fullvaksinert".

TABELL 1.

Okt 2020 - Juli 2021 (10 måneder)

	<18		18+		Totalt	
	N	%	N	%	N	%
Uvaksinert	25806	95 %	35689	38 %	61495	51 %
Vaksinert før eller på prøvedato	49	0 %	6155	7 %	6204	5 %
Vaksinert etter prøvedato	1219	5 %	52076	55 %	53295	44 %
Totalt	27074	100 %	93920	100 %	120994	100 %

Feb - Juli 2021 (6 måneder)

	<18		18+		Totalt	
	N	%	N	%	N	%
Uvaksinert	18048	97 %	26532	48 %	44580	61 %
Vaksinert før eller på prøvedato	49	0 %	6003	11 %	6052	8 %
Vaksinert etter prøvedato	552	3 %	22479	41 %	23031	31 %
Totalt	18649	100 %	55014	100 %	73663	100 %

Som kommer frem i tabellen, har majoriteten av de >18 år, allerede fått vaksine. FHI anbefaler at de som gjennomgått infeksjon, venter i minst 3 måneder før vaksine gis, slik at noen av de som fortsatt er uvaksinert i denne gruppe, sannsynligvis vil få tilbud om vaksine innen kort.

I tabellen fremkommer også at den gruppe som har gjennomgått infeksjon seneste 6 månedene, og i veldig stor grad ikke fått vaksine, er de i aldersgruppen <18 år. Da personer <18 år fortsatt ikke regelmessig tilbys vaksine, er det sannsynlig at denne gruppen vil vokse under høsten.

FHI vurderer at for grupper som ikke kan, eller vil, få tilbud om vaksine, vil en økt varighet av immunitet i forskriften ha stor betydning. Som illustrert vil dette vil hovedsakelig gjelde barn og unge.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.